

Shaina Rudolph și Danielle Royer

Toate dungile mele

O poveste pentru copiii cu autism

Ilustrații de Jennifer Zivoiu

**Cuvânt-înainte de Alison Singer,
Președinte al Autism Science Foundation**

Traducere din engleză
de **Alina Purcaru**

**Zane a fugit către casă cât a putut el
de repede.**

— N-o să mă prindă nimeni, mamă!

Mama l-a luat pe Zane în brațe.

**El a început să-i povestească despre
cum a avut o zi proastă.**

libris

Recepte pentru oameni și cărți

De dimineață, la ora de desen, profesorul a propus un proiect de desenat cu copitele. Eu n-am vrut vopsea pe copite, așa că profesorul mi-a dat o pensulă. Toate celelalte zebre au observat și au început să râdă de mine, pentru că nu au înțeles de ce nu am vrut să-mi folosesc copitele.

Mama i-a spus:

— Pun pariu că asta te-a făcut să
te simți diferit de ceilalți din grup.

Zane i-a răspuns:

— Așa e, dar e pur și simplu mult
prea ciudat să ating vopseaua.

În timpul orei de matematică, alarma de incendiu
a început să sune foarte tare. Copiii din clasa mea
s-au încolonat în liniște, dar eu m-am ascuns sub
bancă, am început să țip și mi-am acoperit urechile.
Toți ceilalți au plecat fără mine, iar eu am tremurat
de frică până când m-au găsit pompierii.

de Dr. Drew C. Coman și Dr. Ellen Braaten

Ca părinte, poate fi devastator să vezi că, atunci când ajunge acasă, copilul e stresat, anxios, deoarece simte că nu are prieteni sau că e înțeles greșit de colegi și de profesori. Pentru copiii din spectrul de autism, astfel de zile aproape că pot fi regula, făcând viața dificilă în mod constant, pentru tine și pentru restul familiei. În *Toate dungile mele*, ziua proastă a lui Zane se poate să vi se pară familiară, dar tot este posibil să fiți nedumeriți de frecvența cu care se repetă și de ceea ce înseamnă acest tip de comportament. Acest ghid de lectură vă este oferit pentru a înțelege mai mult de ce apar aceste zile și să vă dea câteva lămuriri pentru a le putea face față. Ca să găsiți o explicație pentru provocările pe care le-a trăit Zane și, mai important, despre calitățile lui, dar și despre tulburările de spectru autist (TSA), te rog să citești mai departe.

A fi diferit: „N-o să mă prindă nimeni, mamă!”

La începutul poveștii, Zane fuge către casă cât de repede poate și caută imediat confort în brațele mamei, în timp ce-i spune: „N-o să mă prindă nimeni, mamă!” Să faci față lumii sociale e o luptă universală pentru copiii din spectrul autismului: acest aspect este considerat ca fiind un simptom definitoriu pentru tulburările din acest spectru. Adeseori, copiii cu TSA înțeleg, procesează și interacționează cu lumea diferit: uneori, în moduri mai bune, alteori în feluri care fac viața o provocare sau alteori, pur și simplu în feluri diferite. Așa cum implică termenul „spectru“, sunt nenumărate niveluri și diferențe în ceea ce privește provocările trăite de fiecare dintre copiii afectați. În timp ce Zane trăiește dificultăți în ceea ce privește modul de relaționare cu ceilalți colegi, este suficient de conștient de sine încât să își identifice singur vulnerabilitățile în felul în care relaționează cu ceilalți.

Reșact pe Art și Psihologie
Așa stând lucrurile, simptomele lui Zane ar fi considerate „ușoare”, ținând cont de faptul că este mai conectat cu ceea ce înseamnă propria vulnerabilitate socială. În orice caz, chiar și copiii cu simptome mai severe se simt neînțeleși și neconectați cu colegii lor. Deși aceste simptome reprezintă o sursă de stres pentru Zane, faptul că este conștient de aceste dificultăți – o formă clară a puterii pe care o deține – îi permite să identifice momentele în care lucrurile nu se leagă atunci când interacționează cu ceilalți. Cu sprijin potrivit și probabil cu ceva pregătire pentru a deprinde abilități sociale, ar putea învăța câteva strategii pentru a-și îmbunătăți aceste abilități, pe viitor.

Dificultăți de procesare senzorială: „E mult prea ciudat să ating vopseaua”

În această poveste, Zane se confruntă cu dificultăți de procesare senzorială. Dificultățile de procesare senzorială apar atunci când un copil este prea sensibil (hipersensibil) la aspecte precum zgomotul, sunetele, mâncarea, mirosurile și texturile și nu suficient de sensibil (hiposensibil), chiar până

în punctul în care pare neglijent, la lucruri care, în mod normal, ar deranja alți copii. Acest tip de dificultăți e destul de comun printre copiii cu TSA. De exemplu, lui Zane nu-i place să simtă vopseaua pe copite și trăiește o senzație copleșitoare atunci când se declanșează alarma de incendiu la școală. Aceste sensibilități le pot provoca dificultăți copiilor cu TSA, dificultăți de a îndeplini anumite sarcini, de a-și păstra atenția concentrată sau de a relaționa cu colegi care se poate să nu le înțeleagă comportamentul. Ceva atât de simplu cum e pictatul cu degetele (sau, în cazul lui Zane, cu copitele) sau un sunet puternic poate duce la o spirală cumulativă de evenimente negative, cum se petrece în cazul lui Zane. Acesta este motivul pentru care terapia ocupațională, care include tratament pentru probleme senzoriale, este de folos pentru mulți afectați de TSA.

Tulburări sociocomunicative: „N-am știut cum să intru în vorbă cu ei”

Zane nu a știut cum să inițieze interacțiunile sociale și cum să comunice bine cu colegii lui de clasă. Deși a